

a grammatika), autor obratila внимание na to, što pol'skij jazyk prijnato sčitat' bolee blizkorodstvennym ukrain'skomu, čem ru'sskomu, odnako v podtverždenie etogo vzgljada možno privediti liš' sovpadenija v oblasti leksiki; v fonetičeskom otnošenii imeetsja bolee sovpadenij meždu pol'skim i ru'sskim, čem meždu pol'skim i ukrain'skim jazykami. Prijnato sčitat', čto got'skij jazyk po rodstvu bliže k an'glijskomu, čem k staroslavjanskomu, odnako v podtverždenie etogo vzgljada možno privediti toľko sovpadenija v oblasti leksiki, čto že kašaetsja fleksii, to suščestvuet bolee sovpadenij meždu got'skim i staroslavjanskim, čem meždu got'skim i an'glijskim jazykami. Prijnato sčitat', čto pol'skij jazyk po rodstvu bliže k bol'garskomu, čem litovskomu jazyku, odnako v podtverždenie etogo mnenija možno privediti toľko slovarnye sovpadenija, v oblasti že fleksii imeetsja bolee sovpadenij meždu pol'skim i litovskim jazykami, čem meždu pol'skim i bol'garskim.

LIE. MÓŠA

Kaip žinoma, lie. *móša* „vyro sesuo“ sykiu su kitais savo atliepiniais la. *māsa* „sesuo“ ir pr. *moazo* voc. „motinos sesuo, teta (Muhme)“ yra kildinamas iš motinos pavadinimo (ide. **māter-*, resp. lie. *mótē*) maloninės trumposios formos (FrnW 464), plg. alb. *motrë* „sesuo“ (seniau – „vyresnioji, motiną atstojanti sesuo“) < **māter* „motina“ (Pokorny IEW 700, Трубачёв Ист. слав. терм. p. 64, Иванов В.В. ZfSl 1974 XIX 190). Pagal V. Ivanovo hipotezę, pirminė blt. **māsā* reikšmė turėjusi būti tokia pat kaip pr. *moazo*, t.y. „motinos sesuo“ (Op. cit., 190 t.). Be tipologinių paralelių, pagrindinis lingvistinis argumentas, kuriuo V. Ivanovas grindžia šį savo aiškinimą, yra išvestinis gentivardis la. *māsēns*; viena iš jo reikšmių – „mātes māsas dēls“ ME II 586 – netiesiogiai liudija ir la. *māsa* kadaise turėjus „motinos sesers“ reikšmę (Op. cit., p. 190). Dabar šią etimologiją galima paremti ir lietuvių kalbos duomenimis: iš J. Brodovskio žodyno paaiškėjo, kad lie. *móša* vartotas ir „motinos sesers“ reikšme, plg. *Mutter Schwester Momos Seffūvel Tetta, Móša* B 928. Šis naujai iškilęs aikštėn faktas reikšmingas keliais atžvilgiais: 1. sustiprina tradicinį blt. **māsā* (resp. lie. *móša*) siejimą su motinos pavadinimu; 2. leidžia drąsiau teigti, jog reikšmės „vyro sesuo“ ir „sesuo“, kuriomis minėtieji gentivardžiai dabar pažįstami lietuvių ir latvių kalbose, yra tikrai antrinės (latvišką inovaciją, beje, paaiškinti lengviau: tetos tapatinimas su seseria indoeuropietiškojoje giminaičių įvardijimo tradicijoje siekia gana senus laikus, plg. Иванов Op. cit. 191t., ypač 195); 3. yra pagrindo manyti, kad visos trys baltų kalbos yra turėjusios specialų motinos sesers pavadinimą, pasidarytą iš motinos pavadinimo. Tiesiogiai nepaliudytas jis tik latvių kalboje.

R. Buivydiene